

Yaz aylarının vazgeçilmezi klimaların riskleri

Bireysel klimalar, ortam havasını soğutmak üzere emerlerken havanın içindeki nemi de alarak dışarı tahliye ederler. Klimanın üflediği soğuk hava ile burun içinde konka adını verdiğimiz yapılar şişerler ve burun tıkanıklığına yol açarlar. Sağlık için ideal olan burun solunumu yerine ağız solunumu yapmak çeşitli boğaz ve alt solunum yolu problemlerine yol açabilir.

Ev tipi split klimalar, mekandaki havayı alıp sıcaklığını düşürerek tekrar ortama geri verirler. Dışardan temiz hava almazlar. Dışardan temiz hava, alan bazı modeller vardır.

Merkezi klimalar, çoklu mekanlardaki ortamlardan emilen havanın merkez üniteye ısısının ve neminin değiştirilerek kanallar vasıtasıyla tekrar ortama gönderilmesi veya merkezde soğutulan suyun mekanlardaki ünitelere gönderilerek orada ısısını bıraktıktan sonra soğutma kulelerinde tekrar soğutulması prensibiyle çalışırlar. Bu tarz ürünlerde kanallar boyunca, üfleme ağızlarındaki filtrelerde ve suyun açıkta soğutulduğu bölgelerde nemlenme ve açık ortama maruz kalınma gibi sebeplerle bakteri, küf vs. gibi istenmeyen ajanların ortama taşınması muhtemeldir.

Ayrıca plazma filtrasyon sistemine sahip klimalarda, yüksek gerilim yardımıyla sigara, kötü koku, bazı bakteriler gibi istenmeyen ajanları parçalayarak havanın temizlenmesi sağlanmaktadır.

Bireysel klimalar, ortam havasını soğutmak üzere emerlerken havanın içindeki nemi de alarak dışarı bir ortama tahliye ederler. Fazla nem alınması bazı rahatsızlıkları tetikleyebilir. Yeni nesil bireysel kli-

malarda nem oranını konfor şartlarında tutmak için gerektiğinde soğutma gücünü ayarlayan fonksiyonlar vardır.

Yüz felci bile olabilir

Klimanın üflediği soğuk hava ile burun içinde konka adını verdiğimiz yapılar şişerler ve burun tıkanıklığına yol açarlar. Sağlık için ideal olan burun solunumu yerine ağız solunumu yapmak çeşitli boğaz ve alt solunum yolu problemlerine yol açabilir.

TOBB ETÜ Hastanesi Göğüs Hastalıkları Uzmanı Prof. Dr. Numan Numanoğlu da klimaların yol açtığı sağlık problemlerini şöyle anlattı:

"Alerjik nezleli ve astımlı hastalar klimalı

ortama girdiklerinde, yani ani ısı ve nem değişimine maruz kaldıklarında, hasta olmayan bireylere oranla daha fazla burun tıkanıklığı, burun akıntısı veya gözlerde yanma ve kaşıntı gibi belirtiler gösterebilirler.

Kronik sinüzitli hastalarda da benzer mekanizmalarla belirtilerde artma görülebilir.

Klima havasına direkt maruz kalan kişilerde; yüz felci, kas tutulması ve ağrılar oluşabilir.

Klima ateşi

Hastalık, mikroplarla kirlenmiş klima veya nemlendirme sistemlerine maruz kaldıktan birkaç saat sonra başlar. Belirtilerin ortaya çıkması 12 saati de bulabilir. Şi-

Prof. Dr. Numan Numanoglu
TOBB ETÜ Hastanesi Göğüs Hastalıkları Uzmanı

Dolayısıyla, klimatize büyük otel ve iş yerlerinde çalışanlar, havalandırma işçileri ve sağlık personeli riskli gruplardır. Bakteri; şeker hastaları, alkolikler, yaşlılar ve bebekler, kortizon tedavisi altında olanlar, kemoterapi görenler, böbrek yetersizliği ve kronik akciğer hastalıklarına sahip kişilerde ve sigara içenlerde daha kolay hastalık oluşturur. Hastalarda, yaygın kas ağrıları, baş ağrısı, halsizlik, ateş, huzursuzluk vardır. İlk iki günde yoğun olmak üzere kuru öksürük görülür. Bulantı, kusma, ishal, karın ağrısı gibi sindirim sistemi bulguları olabilir. Hastaların yüzde 20'sinde sinir sistemi bulguları, ajitasyon, konsantrasyon bozuklukları, hatta koma görülebilir. Bu yakınmalarla başka kliniklerde tedavi edilen hastalarda akciğer filmi çekilince pnomoni tanısı konur. Uygun zamanda ve dozda kullanılan antibiyotiklerle hastalığın iyileşmesi tamdır.”

Alınması gereken tedbirler

► Havanın doğrudan vücudunuza gelmemesi için klimaların ayarlanabilen kanatçıklarından yararlanabilirsiniz.

► Klimaların her yıl teknik ve dezenfeksiyon bakımı yapılmalıdır.

► Klimaların iç ünitelerinde bulunan filtrelerin sık sık temizlenmesi gerekir. Ev ve bazı kullanım alanlarında ilkbahar ve sonbahar aylarında yılda iki defa olmak üzere; ofis ve işyerleri gibi kalabalık ortamlarda ise üç ayda bir filtrelerin temizlenmesi veya değiştirilmesi gerekir.

kayetler genellikle hafta başında veya tatil veya dönüş günlerinde görülür. Uzun süre kullanılmayan klimalar ilk çalıştığında su depoları ya da filtrelerinde aşırı çoğalan alerjenler nedeniyle belirtiler daha fazladır. Hastalarda ateş, titreme, kas ve eklem ağrıları, yorgunluk, halsizlik gibi gripi hatırlatan şikayetler vardır. İşyerine geldikten birkaç saat sonra başlayan belirtiler, akşama doğru şiddetlenir ve gece eve döndükten sonra devam eder. Hastaların çoğu ortamdan uzaklaşıncı 24-48 saat içinde tamamen düzelir.

Eğer klima ve nemlendiricilerin yaydığı alerjenlere bağlı bu durum uzun süre devam ederse, akciğer hastalığı kronikleşebilir.

Lejyoner hastalığı

Hastalığın; grip benzeri tabloyla karakterli Pontiac ateşi ve ciddi zatüreyle seyreden iki formu vardır. Bu hastalık ilk kez, 1976 senesinde Pensilvanya lejyonerlerinin yaptıkları bir toplantıda bulunan kişilerde görülmüş ve toplantı salonundaki havalandırma sisteminden kaynaklandığı anlaşılmıştır. Hastalığa neden olan, Legionella Pneumophila denen bir bakteridir. Bu bakteri, klimaların filtre sistemlerinde, uygun nem ve ısıda kolonize olmakta ve buradan ortam havasına dağılmaktadır. Sıklıkla otel ve hastanelerden kaynaklanan salgınlar yapar, ancak tek tek vakalar da nadir değildir. İnsandan insana bulaştığı görülmemiştir.